Sygn. akt IV P 100/25

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2026r.

Sąd Rejonowy w Będzinie IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Topolska

Protokolant: sekr. sądowy Paulina Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2026r. w C. na rozprawie

sprawy z powództwa A. O.

przeciwko Skarbowi Państwa – Komendantowi Powiatowemu Policji w C.

o uposażenie, odprawę, nagrodę roczną, ekwiwalent pieniężny za urlop

wypoczynkowy

1.

zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Komendanta Powiatowego Policji w C. na rzecz powoda A. O. kwotę 295zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2023r. do dnia zapłaty;

2.

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 295zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 lutego 2023r. do dnia zapłaty;

3.

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 474,40zł (czterysta siedemdziesiąt cztery złote czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 lutego 2023r. do dnia zapłaty;

4.

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 49,16zł (czterdzieści dziewięć złotych szesnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 lutego 2023r. do dnia zapłaty;

5.

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 491,52zł (czterysta dziewięćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 lutego 2023r. do dnia zapłaty;

6.

oddala powództwo w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie od uposażenia;

7.

umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

8.

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 400zł (czterysta złotych) tytułem zwrotu opłaty sądowej oraz kwotę 1.350zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

9.

odstępuje od obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w części umorzonego postępowania.

ZARZĄDZENIE

1.

odnotować w rep. P i zakreślić;

2.

kal. 7 dni lub z wpływem.

C., dnia 17 czerwca 2026r.

Sygn. akt IVP 100/25

UZASADNIENIE

Powód V. U. wniósł przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa - Komendzie Powiatowej Policji w Z. reprezentowanej przez Komendanta Powiatowego Policji w Z. pozew o zapłatę uposażenia za styczeń 2023r. w kwocie 566,40zł, za luty w kwocie 566,40zł. Tytułem odprawy zażądał kwoty 3.398,40zł. Tytułem nagrody rocznej kwoty 47,20zł. Tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy kwoty 944zł.

Domagał się powód zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wskazał, że w ustawie budżetowej na 2023 r. ustalono kwotę bazową na 1740,64zł dla funkcjonariuszy. Zasady ustalania ich wynagrodzenia pozostawały niezmienne od lat. W art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. - o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 z jednolitego traktowania zostały wyłączone określone grupy funkcjonariuszy. Wprowadzono nią niższe kwoty bazowe, dla tych którzy od marca 2023r. zdecydowali się przejść na emeryturę. Następnie przy waloryzacji pominięto tych funkcjonariuszy, którzy odchodzili z dniem 1 marca 2023 r. na emeryturę, a którzy w styczniu i lutym tego roku pozostawali w służbie czynnej i realizowali zadania służbowe. Spowodowało to, że powód nie został równo potraktowany przy wypłacie wynagrodzenia i powołując się na art. 32 Konstytucji RP wniósł o zasądzenie dochodzonych kwot.

W związku ze złożeniem wyliczeń przez pozwanego, które zostały sporządzone przez służby księgowo – finansowe różnic w dochodzonych należnościach przy uwzględnieniu przebiegu służby powód wniósł w miejsce wskazanych wcześniej kwot o kwoty po 295zł tytułem uposażenia za styczeń i luty 2023r., kwoty 474,40zł tytułem odprawy, kwoty 49,16zł tytułem nagrody rocznej oraz kwoty 491,52zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. W zakresie w którym kwoty wyliczone przez pozwana były niższe powód zgadzając się z przedstawionymi wyliczeniami oświadczył, ze cofa pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Pozwany Skarb Państwa - Komendant Powiatowy Policji w Z. w odpowiedzi na pozew wniósł w pierwszej kolejności o odrzucenie pozwu ze względu na niedopuszczalność drogi sądowej, względnie o przekazanie sprawy organowi właściwemu. Pozwany wniósł także o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według obowiązujących stawek.

Wskazał pozwany , że stosunek służby funkcjonariusza Policji jest stosunkiem administracyjno - prawnym, a nie zaś pracowniczym, co przemawia za niedopuszczalnością rozpoznania sprawy przez sąd powszechny.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód otrzymał wynagrodzenie zgodne z przepisami przez niego w pozwie przytoczonymi. Pozwany podał, że późniejsza ustawa okołobudżetowa z dnia 1 grudnia 2022 r. wywołała skutki dla powoda niekorzystne poprzez uchylenie ustawy wcześniejszej. Pozwany nie mógł zachować się inaczej, gdyż naruszyłby dyscyplinę finansów publicznych.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 23 lutego 2026r. Sad odmówił pozwanemu odrzucenia pozwu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do dwóch kwestii dopuszczalności drogi sądowej, a także rozpoznania tej sprawy przez sąd pracy.

Zgodnie z art. 1 k.p.c. Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne). Jak stanowi zaś art. 2 § 1 i 3 k.p.c. do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy. Nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególne przekazują je do właściwości innych organów.

Niewątpliwie stosunek służby jest stosunkiem administracyjnoprawnym, a zatem wszelkie kwestie dotyczące wypłaty uposażenia w czasie jego trwania są regulowane materialnie, w oparciu o ustawę pragmatyczną tj. ustawę z 6 lipca 1990 r. o Policji oraz procesowo w oparciu o ustawę z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego. W świetle art. 99 ust. 2 ustawy o Policji policjant otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie z tytułu pełnienia służby. Przepis ten dotyczy policjanta pełniącego służbę w Policji. Z kolei z art. 106 ust. 3 wskazanej ustawy wynika jednak, że prawo do uposażenia wygasa z ostatnim

dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie policjanta ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa. Uposażenie z tytułu świadczonej służby ma podstawę w publicznoprawnym (administracyjnoprawnym) stosunku służbowym, ale przez to nie traci ono charakteru wierzytelności pieniężnej, do jakiej z tytułu pełnionej służby nabywa prawo funkcjonariusz publiczny wobec państwa - Skarbu Państwa (art. 33 k.c.) reprezentowanego w danym przypadku przez właściwego (wskazanego w ustawie) przełożonego. (por. uzasadnienie uchwały Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 26 stycznia 2006 roku, III PZP 1/05).

Niniejsza sprawa jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c.

Podmioty tego sporu jednakże nie są związane stosunkiem administracyjnoprawnym, lecz zachodzi między nimi więź, w której posiadają równy status. Sprawa dotyczy bowiem nie funkcjonariusza Policji, ale byłego funkcjonariusza Policji, który został zwolniony ze służby w związku z przejściem na emeryturę. Ugruntowany jest pogląd w orzecznictwie, że stosunek służbowy policjanta ustaje z dniem wskazanym w decyzji o zwolnieniu go ze służby (por. między innymi wyroki: WSA w Poznaniu z dnia 19 grudnia 2007 r., IV SA/Po 993/06), wyrok NSA z dnia 6 lutego 2009 r., I OSK 297/08 oraz wyrok NSA z dnia 14 marca 2006 r., I OSK 941/05, uchwała SN z 6.07.2011 r. sygn. akt II PZP 1/11). W sprawach uposażenia funkcjonariusza Policji ustawodawca nie zastrzegł w ustawie o Policji innej właściwości niż określona w art. 32 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji i to ten przepis kształtuje właściwość organów Policji w kwestii uposażenia, to jednak niniejsza sprawa dotyczy osoby, która nie jest już związana stosunkiem służbowym z organem, który występuje po drugiej stronie sporu, lecz osoby, która stanowi podmiot równorzędny wobec podmiotu, który domaga się od niej określonego zachowania. Już tylko z tego powodu należy przyjąć, że sprawa dotyczy podmiotów, które łączy więź cywilnoprawna. Nastąpiła bowiem istotna zmiana o charakterze podmiotowym – podmiot, który jako czynny funkcjonariusz mógł żądać jego rozstrzygnięcia w drodze stosownej procedury indywidualnym aktem administracyjnym utracił cechę (właściwość), która go do tego uprawniała.

F. Sądy Administracyjne rozpoznające skargi na decyzje Komendantów poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji do wypłaty analogicznych wyrównań wskazały stwierdzając nieważność wydanych decyzji z uwagi na to, że sprawy o wyrównania uposażeń i innych świadczeń otrzymywanych przez funkcjonariusza w związku z odejściem na emeryturę powinny być rozpoznane przez sąd powszechny. Tylko przykładowo z wielu zapadłych orzeczeń wskazać należy wyrok WSA w Łodzi z dnia 8 stycznia 2026r., sygn. akt III SA/Łd 809/25.

Sąd Najwyższy w uchwale z 6 lipca 2011 r. (sygn. akt II PZP 1/11), rozważał kwestię, czy w sprawie o zwrot równoważnika pieniężnego za umundurowanie wypłaconego byłemu funkcjonariuszowi Policji dopuszczalna jest droga sądowa przed sądem powszechnym. Odpowiadając twierdząco Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na kluczową kwestię dla rozstrzygnięcia tej okoliczności, a mianowicie, że „podmioty sporu oddanego pod osąd nie są związane stosunkiem administracyjnoprawnym, lecz zachodzi między nimi więź, w której posiadają równy status". Jak wskazał Sąd Najwyższy sprawa dotyczyła bowiem nie funkcjonariusza Policji, ale byłego funkcjonariusza Policji, który został zwolniony ze służby i któremu już po zwolnieniu wypłacono, zdaniem powoda niesłusznie, równoważnik pieniężny za umundurowanie. Sąd Najwyższy podkreślił, że stosunek służbowy policjanta ustaje z dniem wskazanym w decyzji o zwolnieniu go ze służby. Sprawa dotyczy zatem osoby, która nie jest związana stosunkiem służbowym z organem, który występuje po drugiej stronie sporu.

Sąd Najwyższy wskazał w powyższej uchwale, że już tylko z tego powodu należy przyjąć, że sprawa dotyczy podmiotów, które łączy więź cywilnoprawna. Uznając dopuszczalność drogi sądowej przed sądem powszechnym w niniejszej sprawie Sąd przyjął, że właściwym do jej rozpoznania jest sąd pracy.

Powyższe potwierdza treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006r. sygn. akt III PZP 1/05. Uchwała dotyczyła funkcjonariusza służb mundurowych Straży Granicznej. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu pytania prawnego podniósł ponadto zagadnienie, czy sprawa z powództwa o odsetki za opóźnienie w wypłacie uposażenia służbowego funkcjonariusza Straży Granicznej powinna być rozpoznawana przed sądem powszechnym w postępowaniu cywilnym, czy w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy. Sąd Najwyższy wskazał, że rozważana sprawa nie mieści się w katalogu spraw z zakresu prawa pracy zawartym w art. 476 § 1 k.p.c. W szczególności nie jest ona sprawą o roszczenia ze stosunku pracy lub z nim związane (pkt 1) ani sprawą o roszczenia z innych stosunków prawnych, do których z mocy odrębnych przepisów stosuje się przepisy prawa pracy (pkt 2). Stosunek służbowy funkcjonariusza Straży Granicznej nie jest bowiem stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., lecz stosunkiem

administracyjnoprawnym. Powyższe ustalenia przemawiają za tezą, że omawiana kategoria spraw powinna podlegać, w razie uznania dopuszczalności ich załatwiania na drodze sądowej przed sądem powszechnym, rozpoznaniu w postępowaniu zwykłym. W takim przypadku zakwalifikowanie sprawy jako niespełniającej warunków z art. 476 k.p.c., przy uznaniu cywilnoprawnego charakteru roszczenia, uzasadniałoby przekazanie sprawy do wydziału cywilnego, a nie odrzucenie pozwu, czy przekazanie innemu organowi w trybie art. 464 § 1 k.p.c. (postanowienie sądu Najwyższego z 12 marca 1999 r., I PKN 63/99, OSNAPiUS 2000 nr 10, poz. 391). Sąd Najwyższy zaznaczył jednak, że względy merytoryczne, związane z większym podobieństwem spraw dotyczących zatrudnienia służbowego do spraw pracowniczych niż do spraw cywilnych rozpoznawanych w postępowaniu zwykłym, mogą przemawiać za rozpatrywaniem ich w postępowaniu przed sądami pracy.

W komentarzu do art. 1 KPC pod redakcją A. I. wskazuje się, że pojęcie „spraw cywilnych" obejmuje nie tylko sprawy wynikające ze stosunków prawa cywilnego sensu stricto, lecz także sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, które ustawodawca zalicza do spraw cywilnych w znaczeniu formalnym. T. Ereciński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze (art. 1–124), F. 2023, komentarz do art. 1 KPC. C. D. konsekwentnie prezentuje pogląd, że sprawy pracownicze należą do kategorii spraw cywilnych rozpoznawanych według przepisów KPC, zaś odrębności wynikają wyłącznie ze szczególnej ochrony pracownika i specyfiki stosunku pracy. Współautor komentarzy pod redakcją T. (...). W podręcznikach postępowania cywilnego autorstwa R. E. podkreśla się, że: sprawy z zakresu prawa pracy są sprawami cywilnymi przekazanymi do rozpoznawania wyspecjalizowanym sądom pracy. To stanowisko jest przedstawiane jako element klasycznego podziału postępowań odrębnych. W wielotomowym opracowaniu (...) Prawa Procesowego Cywilnego wskazuje się, że postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy nie tworzy odrębnej gałęzi postępowania sądowego, lecz stanowi jedną z odmian postępowania cywilnego, opartą na tych samych zasadach konstrukcyjnych co proces cywilny.

Wskazać należy, ż e w przytoczonych przez powoda orzeczeniach WSA w Gliwicach w sprawach o sygn. akt III SA/Gl 44/25 oraz III SA Gl/ 55/26 stwierdził iż do rozpoznania byłych funkcjonariuszy Policji właściwy jest sąd pracy ze względu na specyfikę roszczeń.

Także spór kompetencyjny w tym zakresie ze wskazaniem na Wydział Pracy rozstrzygnął zarządzeniem Prezes Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieście we Wrocławiu (znak A.4090.23.2026).

Dokonał Sąd też oznaczenia pozwanego zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o Policji na Skarb – Państwa – Komendanta Powiatowego Policji w Z.. Pozwanym w sprawie jest skarb Państwa, jak wskazano w pozwie lecz jest reprezentowany przez uprawniony na mocy ustawy organ. (podobnie wypowiedział się Sąd Okręgowy w Warszawie w postanowieniu z dnia 134 października 2025r. sygn. akt XXI Pz 103/25). Z art. 6 ustawy o Policji wynika, że organami Policji są komendanci, nie zaś komendy. Komenda Powiatowa Policji jest jednostką organizacyjną obsługującą organ, natomiast kompetencje w zakresie stosunku służbowego policjanta wykonuje właściwy komendant.

Problematyka właściwej reprezentacji Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego należy do jednej z rodzących największe wątpliwości w praktyce sądowej. Z uwagi na rozmaite możliwe konfiguracje w oznaczeniu podmiotów określonego postępowania, w orzecznictwie ukształtowały się poglądy dotyczące tych kwestii. Utrwaliło się stanowisko, wedle którego jeżeli jako strona procesu oznaczony został właściwy podmiot (Skarb Państwa), lecz niewłaściwa jednostka organizacyjna go reprezentująca lub organ, to oznaczenie prawidłowej reprezentacji spoczywa na sądzie.

Sąd ustalił i zważył:

Nie jest sporne pomiędzy stronami, że powód V. U. pełnił służbę w Komendzie Powiatowej Policji w Z. do dnia 9 lutego 2023r. Z tym dniu stwierdzono wygaśnięcie stosunku służbowego. Powód po tej dacie przeszedł na zaopatrzenie emerytalne. Powyższe potwierdza świadectwo służby.

Podstawowy spór w sprawie sprowadzał się do odmiennej oceny zasadności i skutków zastosowania przez pracodawcę przepisów art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. 2022 poz. 2666). do wyliczenia uposażenia oraz świadczeń związanych z ustaniem stosunku służbowego. Stan faktyczny nie był bowiem kwestionowany strony, a ocena Sądu sprowadzała się wyłącznie do oceny prawnej zasadności roszczenia.

Należy zauważyć, że powód w niniejszej sprawie domaga się wyrównania uposażenia za okres służby pełnionej w 2023 r. w związku z podwyższeniem kwoty bazowej w 2023 r. w stosunku do jej wysokości z 2022 r. z kwoty 1.614,69 zł do kwoty 1.740,64 zł oraz mnożnika kwoty bazowej, a także należności wypłaconych w ocenie powoda w zaniżonej wysokości w związku z ustaniem stosunku służby.

Dochodzi zapłaty różnicy pomiędzy świadczeniami otrzymanymi a należnymi. Regulacja art. 41 ust. 1-3 ustawy z 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. z 2022 r. poz. 2666 ze zm.) faktycznie wyodrębniła dwie kategorie funkcjonariuszy i żołnierzy, którzy mimo posiadania tego samego statusu zostali potraktowani przez ustawodawcę w odmienny sposób, albowiem ci, którzy pełnili służbę w 2023 r. jedynie przez okres styczeń - luty i odeszli na zaopatrzenie emerytalne nie zostali objęci podwyżką w zakresie kwoty bazowej na 2023 r., zaś pozostali w służbie funkcjonariusze i żołnierze nie dość, że od dnia 1 marca 2023 r. otrzymali podwyżkę w zakresie uposażenia zasadniczego i dodatku z tytułu wysługi lat w związku z podwyższeniem kwoty bazowej na 2023 r. to dodatkowo otrzymali rekompensatę za brak waloryzacji za styczeń i luty 2023 r. w postaci zwiększenia uposażenia w wysokości 1/5 kwoty różnicy miesięcznie przez następne miesiące tj. od marca do grudnia 2023 r.

W praktyce zastosowanie art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. 2022 poz. 2666) oznaczało, że funkcjonariusze i żołnierze, którzy pozostali w służbie po 1 marca 2023 r., otrzymali mechanizm rekompensaty (art. 41 ust. 3), natomiast osoby, które przeszły na emeryturę przed 1 marca 2023 r., zostały z tego mechanizmu wyłączone. Ten problem był przedmiotem wystąpień do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz petycji środowisk mundurowych. (...) wskazywał, że: rozwiązanie mogło prowadzić do nierównego traktowania funkcjonariuszy, osoby odchodzące na emeryturę w okresie 1 stycznia –28 lutego 2023 nie otrzymały rekompensaty mimo pełnienia służby w tym czasie.

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 była tzw. „ustawą okołobudżetową". Jej celem było umożliwienie wykonania budżetu państwa na 2023 r. poprzez czasowe lub szczególne regulacje dotyczące finansów publicznych, wynagrodzeń, świadczeń i zasad gospodarowania środkami publicznymi. sama ustawa weszła w życie 1 stycznia 2023 r., ale podwyższona kwota bazowa zaczęła obowiązywać dla uposażeń dopiero od 1 marca 2023 r.

Zatem zastosowanie w stosunku do strony powodowej przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. - o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 doprowadziło do uzyskania niższego niż należne pozostałym funkcjonariuszom, którzy pozostali w służbie po 1 marca 2023r. wynagrodzenie.

Oceniając zatem kwestionowane przez powoda rozwiązania prawne z punktu widzenia norm konstytucyjnych, należało podnieść, że zgodnie z art. 2 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Już usytuowanie tej klauzuli w normach konstytucyjnych nakazuje jej przyznać wysoki prymat i miejsce. Dostrzegając jej ogólnikowość i konieczność wykładni przez organy stosujące Konstytucję, zanegować jednak należy, aby była ona dowolna. Zakłada ona swoiste minimum i wyrażające ją formuły prawne. Istotne jest, że z zasady państwa prawnego wyprowadzono zasady pochodne. Jedną z nich stanowi zasada ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Nieodmiennie związana jest z bezpieczeństwem prawnym. W świetle tej zasady adresaci norm prawnych mają prawo oczekiwać, że regulacja prawna nie zostanie zmieniona na ich niekorzyść w sposób arbitralny i zaskakujący (podkreślał to Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 listopada 2015 r., K 1/14, czy wyroku z 19 listopada 2008 r. w sprawie K 2/08). Nie oznacza to oczywiście, że określone unormowanie, regulujące uprawnienia płacowe, czy inne prawa lub obowiązki obywateli nie mogą zostać nigdy zmienione. Istotny warunek brzegowy zakłada, aby kreowane zmiany nie były dla jednostki zaskakujące i nie miały charakteru arbitralnego (zob.m.in. wyrok K 2/08, cz. III, pkt 5.2 oraz wyroki z: 8 grudnia 2011 r., P 31/10, cz. III, pkt 5.3; 28 lutego 2012 r., K 5/11, cz. III, pkt 4.1; 13 czerwca 2013 r., K 17/11, cz. III, pkt 7.1). Co więcej, ingerencja ustawodawcy może jednak nastąpić tylko wówczas, gdy przemawiają za tym szczególnie istotne wartości konstytucyjne. Do takich zalicza TK m.in. konieczność ochrony równowagi budżetowej (zob. wyroki TK z: 20 stycznia 2010 r., K 6/09; 12 grudnia 2012 r., K 1/12), której jednak zabrakło dla lat 2022 i 2023.

Z prezentowaną zasadą konstytucyjną związana jest zasada pewności prawa (bezpieczeństwa prawnego). Gwarantuje ona ochronę praw słusznie nabytych, interesów w toku oraz ekspektatywę maksymalnie ukształtowanych (por. wyrok TK z 21 czerwca 2005 r. w sprawie P 25/02). Obywatel ma prawo oczekiwać od państwa, że może poruszać się i kształtować swoje uprawnienia i zobowiązania w oparciu o stabilne normy prawne, podlegające zmianom jedynie w przypadkach wyjątkowych i uzasadnionych. Zestawiając zatem z

przedstawioną zasadą konstrukcję wynagrodzeń funkcjonariuszy, zasadna staje się odmowa zastosowania unormowań zamrażających waloryzację płacy dla tych osób, które podjęły decyzję o przejściu na emeryturę.

Wskazywane w uzasadnieniu intencje ustawodawcy odstają bowiem od stanu rzeczywistego. Posługuje się on nimi nierzetelnie, niekonsekwentnie i wybiórczo. Z jednej bowiem strony prawodawca odchodzi od ukształtowanych jednolitych zasad ustalania płac konkretnej grupy, wykluczając z nieznanych przyczyn osoby decydujące się na zamrożenie aktywności zawodowej, które przez dwa pełne miesiące 2023 r. wyświadczały identyczną pracę. Niejasne jest dla Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę, jakie znaczenie dla stanu budżetu ma działanie wymierzone w osoby, które całe życie zawodowe służyły Państwu.

Prawidłowo też powód podnosi, że został nierówno potraktowany. Sąd rozumie, że pozwany musiał realizować przepisy. Niemniej jednak doszło do dyskryminacji powoda, bo inni funkcjonariusze za taką samą służbę w styczniu i lutym 2023 r. otrzymali wynagrodzenie z wyższej podstawy, co narusza standardy konstytucyjne.

Należy podać, iż jakkolwiek w orzecznictwie i literaturze wypowiadane są tezy, że sądy i inne organy stosowania prawa nie mają kompetencji do orzekania o niekonstytucyjności przepisu ustawy i odmowy jego stosowania (przede wszystkim wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., P 4/99, OTK 2001 nr 1, poz. 5, a także przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2002 r., V CKN 1456/00, LEX nr 57237; z dnia 16 kwietnia 2004 r., (...) CK 291/03, OSNC 2005 nr 4, poz. 71; Rzeczpospolita 2005 nr 5, s. 4, z glosą H. D.; (...) Studia (...)-Przegląd Orzecznictwa 2005 nr 4, poz. 22, z glosą X. C.; z dnia 24 listopada 2015 r., II CSK 517/14, LEX nr (...); postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., II UK 158/18, LEX nr (...) oraz po pewnych wahaniach postanowienie z dnia 9 października 2020 r., III CZP 95/19, LEX nr 3066660; w literaturze przykładowo Ł. Z.: Bezprawie legislacyjne, Wyd. II, Warszawa 2021), to jednak w świetle nowszych poglądów prezentowanych w orzecznictwie oraz doktrynie, odnoszących się do problematyki będącej przedmiotem zaskarżenia możliwość odmowy zastosowania przez sąd przepisu ustawy, który uznał za niezgodny z Konstytucją RP, jest dopuszczalna (pod pewnymi warunkami).

Kompetencję orzekania o niekonstytucyjności oznaczonego przepisu ustawy ma wyłącznie Trybunał Konstytucyjny i tylko on może rozważać usunięcie z systemu prawnego przepisów sprzecznych z ustawą zasadniczą (art. 188 pkt 1 Konstytucji RP), jednakże orzekanie o zgodności ustaw z Konstytucją (art. 188 pkt 1 ustawy zasadniczej), co niewątpliwie należy do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, nie jest tożsame z oceną konstytucyjności przepisu mającego zastosowanie w konkretnej sprawie rozstrzyganej przez sąd. Sąd jest obowiązany do oceny konstytucyjności przepisu ustawy w ramach ustalania, który przepis obowiązującego prawa będzie zastosowany do rozstrzygnięcia danego stanu faktycznego w indywidualnej sprawie. Odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez sąd za sprzeczny z Konstytucją nie narusza zatem kompetencji Trybunału Konstytucyjnego i nie ma bezpośredniego związku z tymi kompetencjami. Uznanie, że sądy powszechne nie są uprawnione do badania zgodności ustaw z Konstytucją, a w konsekwencji do zajmowania stanowiska w kwestii ich zgodności, jak też niezgodności z ustawą zasadniczą, jest wyraźnie sprzeczne z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP, który zobowiązuje do bezpośredniego stosowania jej przepisów, przy czym pod pojęciem "stosowanie" należy rozumieć w pierwszym rzędzie sądowe stosowanie prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2017 r., (...) UK 325/16, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001 r., III ZP 12/01, OSNAPiUS 2002 nr 2, poz. 34 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1998 r., (...) PKN 90/98, OSNAPiUS 2000 nr 1, poz. 6; z dnia 20 sierpnia 2001 r., III RN 189/00, OSNAPiUS 2002 nr 6, poz. 130; z dnia 8 stycznia 2009 r., I CSK 482/08, LEX nr 491552; z dnia 8 października 2015 r., III KRS 34/12, OSNP 2016 nr 11, poz. 103 oraz z dnia 17 marca 2016 r., III KRS (...), LEX nr (...) i powołane w nich orzecznictwo).

Również w doktrynie wyróżniono różne wzorce zachowania sądu w związku ze stwierdzeniem sprzeczności przepisu ustawy z Konstytucją RP. Podnosi się, że decyzja o odmowie zastosowania przepisu ustawy uwarunkowana jest wpływem zaistniałej sprzeczności (nieuzgadnialności) na rozstrzygnięcie konkretnej sprawy, będącej przedmiotem rozpoznania przez sąd. Jeśli konsekwencją zastosowania niezgodnego z Konstytucją RP przepisu ustawy byłoby wydanie niesprawiedliwego rozstrzygnięcia, to sąd - stosownie do stopnia własnego przekonania i realnych możliwości procesowych (zwłaszcza w zakresie możliwości orzeczniczych TK) - podejmie decyzję o: (1) wystąpieniu do TK z pytaniem prawnym co do zgodności przepisu ustawy z Konstytucją, lub (2) o odmowie zastosowania niezgodnego z Konstytucją przepisu ustawy i rozstrzygnięciu sprawy w oparciu o bezpośrednie zastosowanie przepisów Konstytucji. Decyzja sądu zależeć powinna od przekonania składu orzekającego co do: (1) sprzeczności normy ustawowej z normą konstytucyjną, (2) wpływu owej sprzeczności na kształt rozstrzygnięcia w indywidualnym akcie stosowania prawa (X. D., J. H.: Domniemanie konstytucyjności a kompetencje sądów, J. 2016 nr 5, s. 44).

Ocena konstytucyjności prawa sprawowana przez sądy w ramach bezpośredniego stosowania Konstytucji służy nie tylko zapewnieniu zgodności orzeczeń z Konstytucją, a w konsekwencji zapewnieniu wydania orzeczenia słusznego, sprawiedliwego i realizującego konstytucyjną aksjologię i wartości, ale także przyspieszeniu postępowania. Pozwala ponadto na badanie konstytucyjności prawa w różnorodnych sprawach, odmiennych okolicznościach faktycznych, co znacznie poszerza zakres oceny konstytucyjności. Trybunał Konstytucyjny bada bowiem zgodność z Konstytucją w sposób abstrakcyjny i w zakresie wniosku, co istotnie zawęża pole działania tego organu. Kontrola rozproszona stwarza także możliwość interpretacji Konstytucji oraz ustaw z uwzględnieniem szerokiego spektrum wiedzy specjalistycznej sądów w poszczególnych działach prawa, a tym samym poszerza perspektywę rozumienia Konstytucji (X. D., J. H.: Wykładnia i stosowanie prawa w procesie opartym na Konstytucji, F. 2017, § 3. Znaczenie Konstytucji dla procesu sądowego stosowania prawa; por. też M. Haczkowska: Zasada bezpośredniego stosowania konstytucji w działalności orzeczniczej sądów, Przegląd Sejmowy 2005 nr 1; U. Z.: Bezpośrednie stosowanie konstytucji, Krajowa Rada Sądownictwa 2016 nr 4, s. 13; X. D., J. H.: Sądowa kontrola konstytucyjności prawa.

Argumentacja konstytucyjna w orzecznictwie sądowym, Studia i (...) Sądu Najwyższego - Materiały Naukowe, Tom IV, F. 2017, s. 59; F. N.: Bezpośrednie stosowanie Konstytucji RP przez Sąd Najwyższy, Przegląd Sądowy 2017 nr 2, s. 5; J. A.: Wpływ przesłanki funkcjonalnej na sposób rozpoznania pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny, Przegląd Sądowy 2017 nr 6, s. 7; R. Z.: Wykonywanie orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Polsce. Wymiar instytucjonalny, F. 2018, Rozdział VII, pkt 9. Zagrożenia dla niezależności sądownictwa a stosowanie Konwencji przez sądy; J. X.: Doktryna konieczności jako uzasadnienie dla rozproszonej kontroli konstytucyjności ustaw w Polsce, D. Studia (...) 2018 nr 2, s. 635; C. J.: Sądy wobec niekonstytucyjnych aktów normatywnych u progu trzeciej dekady obowiązywania Konstytucji RP, Przegląd Sądowy 2018 nr 5, s. 5; C. U.: Incydentalna kontrola legalności aktów organów władzy publicznej w procesach dotyczących ochrony dóbr osobistych, Monitor Prawniczy 2019 nr 11, s. 591; J. J.: Związanie sądu wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego wydanym w nieprawidłowo umocowanym składzie (refleksje na tle wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2018 r., sygn. akt V SA/Wa 459/18), Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego 2020 nr 3, s. 63; J. U.: Kryzys konstytucyjny i paradygmatyczna zmiana konstytucji, Państwo i Prawo 2020 nr 10, s. 3; J. C.: Konstytucyjne podstawy rozproszonej kontroli konstytucyjności prawa, Przegląd Sądowy 2020 nr 11-12, s. 21).

W ocenie Sądu z uwagi na bezpieczeństwo obrotu prawnego kształtowanego również przez indywidualne akty stosowania prawa, jakimi są orzeczenia sądowe - odmowa zastosowania przepisu ustawy może jednak nastąpić wyłącznie w wypadku, gdy sąd rozpoznający sprawę nie ma wątpliwości co do niezgodności danego przepisu z Konstytucją RP, a sprzeczność ma charakter oczywisty, inaczej mówiąc, gdy zachodzi sytuacja oczywistej niekonstytucyjności przepisu.

Sytuacja taka może zachodzić zwłaszcza wówczas, gdy porównywane przepisy ustawy i Konstytucji RP dotyczą regulacji tej samej materii i są ze sobą sprzeczne, a norma konstytucyjna jest skonkretyzowana w stopniu pozwalającym na jej samoistne zastosowanie, gdy ustawodawca wprowadził regulację identyczną, jak norma objęta już wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, gdy Trybunał stwierdził niekonstytucyjność określonej normy prawnej zamieszczonej w przepisie tożsamym, który nie podlegał rozpoznaniu przed Trybunałem, gdy sposób rozumienia przepisu ustawy wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2023 r., (...) 268/22, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 2009 r., (...) CSK 482/08; z dnia 17 marca 2016 r., V CSK 377/15, z glosą J. G. F.; (...) in vita. (...) in iure. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi J. J., pod red. A. B. i S. C., W. 2018, z glosą M. B.; uchwałę składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 października 2006 r., I (...) 2/06, oraz wyroki tego Sądu z dnia 24 września 2008 r., (...) OSK (...), oraz z dnia 18 grudnia 2013 r., I (...) 36/13).

Wskazać w tym miejscu należy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 roku wydany w sprawie K 1/23, który stwierdza, że art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. poz. 2666, ze zm.) są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zaś art.7 tej ustawy jest niezgodny z art. 195 ust. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny wprost wskazał w powyższym orzeczeniu, że rozwiązania unormowane w przedmiocie kontroli, czyli art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy okołobudżetowej na 2023 r., nie tylko nie są spójne z rozwiązaniami lex generalis zawartymi w prawie o ustroju sądów powszechnych, ustawie o Sądzie Najwyższym oraz ustawie o statusie Sędziów TK, ale także nie są nawet spójne z analogicznymi przepisami ustawy okołobudżetowej na 2021 r. i ustawy okołobudżetowej na 2022 r.; oznacza to, że ustawodawca

w tej materii kierował się daleko posuniętą uznaniowością, która nie zapewnia sędziom konstytucyjnych gwarancji wysokości ich przyszłych dochodów oraz nie chroni ich przed potencjalnymi manipulacjami ze strony ustawodawcy; wobec tego zasady wynagradzania sędziów uregulowane na mocy art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy okołobudżetowej na 2023 r. nie spełniają warunków brzegowych określonych w orzecznictwie TK.

Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczył wprawdzie ustawy okołobudżetowej na rok 2023, jednakże biorąc pod uwagę, iż w orzeczeniu tym powołano się na zawarte w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie K 1/12, zasady oceny dopuszczalności zmian zasad kształtowania wynagrodzeń sędziów, a w szczególności konieczność spełnienia „warunków brzegowych". Zajęte stanowisko ma niewątpliwe znaczenie dla oceny zgodności z Konstytucją rozwiązań przyjętych w roku 2022, będących przedmiotem orzekania w niniejszej sprawie.

Przedstawione przekonanie sądu opiera się również na poglądzie wyrażonym przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 20 lipca 2021 roku (LEX nr 3232398). Sąd ten przyjął, że dopuszczalność stosowania tzw. „rozproszonej kontroli konstytucyjnej przez sądy ma miejsce w sytuacjach oczywistych, tj. wówczas, gdy w przeszłości Trybunał Konstytucyjny orzekał już o normie analogicznej do normy, która ma być zastosowana w danej sprawie, albo w przypadku powtórzenia niekonstytucyjnej normy przez ustawodawcę. W ten nurt wpisuje się wyrok z dnia 17 marca 2016 roku, V CSK 377/15 (OSNC 2016 nr 12. poz. 148), w którym Sąd Najwyższy co prawda potwierdził zasadę, że do orzekania o niekonstytucyjności ustaw i ich poszczególnych przepisów jest powołany wyłącznie Trybunał Konstytucyjny, ale przyjął, iż rozpoznawana przez niego sprawa jest wyjątkowa, gdyż niezgodność przepisu z Konstytucją jest oczywista, a ocena taka ma dodatkowe wsparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził uprzednio niezgodność z Konstytucją przepisu o takim samym brzmieniu co w obowiązującej obecnie ustawie. Pogląd ten podtrzymano w późniejszych orzeczeniach (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2018 r., V CSK 230/17, OSNC-ZD 2018 Nr 4, poz. 69 i z dnia 27 listopada 2019 r.. II CSK 493/18 LEX nr 3226141).

Przyjął Sąd, że powód został nierówno potraktowany. Pomimo, że pozwany musiał realizować przepisy prawa, to jednak doszło do dyskryminacji powoda, bo inni funkcjonariusze za taką samą służbę w styczniu i lutym 2023 r. otrzymali wynagrodzenie z wyższej podstawy, co narusza standardy konstytucyjne. Sąd będąc uprawnionym do zbadania zgodności z Konstytucją przepisu, na podstawie którego ustalono wysokość wynagrodzenia powoda w 2022 roku, a w konsekwencji do zajęcia stanowiska w kwestii niezgodności tego przepisu z ustawą zasadniczą ze skutkiem w postaci jego niezastosowania.

W ocenie sądu, regulacja zwarta w art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. 2022 poz. 2666) w oczywisty sposób pozostaje w sprzeczności z przepisami Konstytucji, a przede wszystkim z art. 32 ust. 1 i 2 oraz z art. 2 Konstytucji, które ustanawiają zasadę równości wobec prawa oraz zasadę sprawiedliwości społecznej, jak również z art. 7 i 67 ust. 11 Konstytucji. Zgodnie z treścią art. 2 Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Zasadą, która stanowi istotę klauzuli państwa prawnego i podstawę wywodzenia z niej zasad o charakterze bardziej szczegółowym jest m.in. zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, związana z bezpieczeństwem prawnym. W świetle tej zasady adresaci norm prawnych mają prawo oczekiwać, że regulacja prawna nic zostanie zmieniona na ich niekorzyść w sposób arbitralny i zaskakujący (tak m.in. wyroki TK z 4.11.2015 r. K 1/14, 19.11.2008 r. K. 2/08; 28.12.2011 r. P 31/10, 28.02.2012. K 5/111. Ingerencja ustawodawcy może nastąpić jedynie wtedy, gdy przemawiają za tym szczególne wartości konstytucyjne, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Podkreślić jednocześnie należy, te rozwiązanie wyłączające z systemu podwyżek żołnierzy i funkcjonariuszy odchodzących na emeryturę w styczniu i w lutym 2023 r., zostało zastosowane całkowicie incydentalnie, tj. jednorazowo, kwestionowaną ustawą okołobudżetową. Taka sytuacja nigdy nie nastąpiła do dnia rozpoznania niniejszej sprawy, co wskazuje na nieuzasadnione odstępstwo od powszechnego i periodycznego stosowania przepisów prawa w odniesieniu do poszczególnych grup społecznych ze względu na termin odejścia ze służby. Regulacje epizodyczne, w czym wyraża się ich wyjątkowość, wydawane winny być jedynie z powodu ekstraordynaryjnych okoliczności. Jest to uregulowanie życia społecznego w warunkach anormalnych, a zatem przepisami epizodycznymi nie powinno się regulować życia w warunkach codziennych. Race ma w tym względzie powód, według którego wprowadzenie w ustawach okołobudżetowych uregulowań zmieniających dotychczasowe zasady jej wynagradzania nie było wystarczająco uzasadnione szczególnie trudną sytuacją finansową, czy też sytuacją budżetową państwa. Jak argumentowała powód, wprowadzanym w 2023 zmianom zasad ustalania uposażeń funkcjonariuszy nie towarzyszyło w ogóle jakieś szersze uzasadnienie podjętych działań w tym zakresie (w uzasadnieniu ustawy okołobudżetowej na 2022 r., wskazano jedynie ogólnikowo na konieczność zachęcenia funkcjonariuszy do pozostania w służbie) wskazujących np. na katastrofę, czy też chociażby istotne,

przejściowe trudności w finansach publicznych. W opinii sądu, trudno również uznać, że ukonkretyzowały się warunki absolutnej wyjątkowości odejścia od dotychczasowych zasad ustalania uposażeń funkcjonariuszy w 2023, w postaci zmienionych warunków społeczno-gospodarczych zagrażających bezpieczeństwu państwa, uzasadniających podjęcie nadzwyczajnych działań naprawczych, czy oszczędnościowych dotyczących tylko wybranej grupy funkcjonariuszy, odchodzących ze służby w okresie od 01 stycznia 2023 r., do 28 lutego 2023 r. Przeczy temu charakter szeregu działań podejmowanych w tym czasie przez władzę wykonawczą i związaną z nią politycznie władzą ustawodawczą. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw, który obejmuje również żołnierzy i funkcjonariuszy, podwyższenie wynagrodzeń dla pracowników państwowej sfery budżetowej następuje w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu ustawy budżetowej, z wyrównaniem od 1 stycznia danego roku. Wprowadzenie podwyżek z wyrównaniem od stycznia danego roku stanowiło więc powszechnie obowiązującą i znaną funkcjonariuszom regułę. Tymczasem, wprowadzony arbitralnie i niezrozumiale krzywdzący mechanizm zastosowany epizodycznymi przepisami na 2023 r., pozbawiał części funkcjonariuszy, w tym powoda, nabytego prawa do waloryzacji uposażenia, przysługującego innym funkcjonariuszom pozostałym w służbie, jak też innym pracownikom sfery budżetowej. Według uzasadnienia projektu do ustawy okołobudżetowej, o czym sąd już wspominał, kwestionowany mechanizm waloryzacji od marca 2023 r., miał na celu zachęcenie funkcjonariuszy do pozostania w służbie. Powyższe nie stanowi jednak reakcji na żadne nadzwyczajne okoliczności, które uzasadniałoby pozbawienie funkcjonariuszy prawa do waloryzacji, a był jedynie elementem polityki kadrowej władzy wykonawczej. Ustawodawca nie może w sposób dowolny i arbitralny kształtować treści norm prawnych regulujących prawa obywateli, traktując je li tylko i wyłącznie jako instrument do osiągnięcia celów bieżącej polityki kadrowej. Co więcej, wprowadzony art. 41 ustawy z 01 grudnia 2022 r, o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na tok 2023 (Dz. U. 2022. poz. 2666) mechanizm waloryzacji kwoty bazowej od dnia 1 marca 2023 r. prowadził do oczywistej dodatkowej dyskryminacji żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy, którzy odeszli na emeryturę w okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. Mimo że realizowali w tym okresie powierzone zadania służbowe tak jak inni żołnierze czy funkcjonariusze na identycznych stanowiskach, to nie otrzymali za ten okres żadnej waloryzacji, mimo że funkcjonariuszy pozostałych w służbie po 1

marca 2023 r., taka waloryzacja uposażeń objęła i to z wyrównaniem właśnie od 1 stycznia 2023 r. Brak waloryzacji uposażenia funkcjonariuszom przechodzącym na emeryturę w okresie od 1 stycznia 2023 r.. do 28 lutego 2023 r., nie został w żaden sposób zrekompensowany tym funkcjonariuszom Wreszcie należy podkreślić, że uregulowania art. 41 ustawy z 1 grudnia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. 2022. poz. 2666) miały szczególnie dyskryminacyjny charakter wobec powoda. Wprowadzone przepisy kwestionowanej ustawy okołobudżetowej miały na celu rzekome zachęcenie funkcjonariuszy do pozostania w służbie, poprzez uatrakcyjnienie zasad ustalania ich uposażenia po 1 marca 2023 r. Ustawodawca jednak nie uwzględnił okoliczności, że poza zwolnieniem na własną prośbę w związku z nabyciem prawa do zaopatrzenia emerytalnego, pragmatyki służbowe wskazują na szereg innych przyczyn rozwiązania stosunku służbowego, m.in. stan zdrowia funkcjonariuszy, niezdolności do służby. Dlatego, regulacja która wprowadziła opisany wyżej sposób ustalania należnego funkcjonariuszom uposażenia, odbiegała od sposobu dotyczącego ustalenia wysokości wynagrodzenia pozostałych grup pracowników państwowej sfery budżetowej, opartego o kwotę bazową określoną w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy i jest niezgodna z Konstytucją, w tym z zasadą demokratycznego państwa prawa wyrażoną w art. 2 Ustawy Zasadniczej, jak również z wywodzoną z niej zasadą określoności przepisów prawa (art. 7 Konstytucji oraz zasadą równości wobec prawa i zakazem dyskryminacji (art. 32 Konstytucji). Sprawiedliwość społeczna wywodzona z art. 2 Konstytucji jest celem, który ma urzeczywistniać demokratyczne państwo prawne. Nie jest demokratycznym państwem prawnym państwo, które nie realizuje idei sprawiedliwości pojmowanej jako dążenie do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymywanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, nieopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli (tak wyrok TI z 12.04.2000 r., K 8/98, z 19.12.2012 r., K9/12). Należy zgodzić się z argumentacją strony powodowej zawartą w uzasadnieniu pozwu, że sprawiedliwość społeczna jest ściśle powiązana z zasadą równości wobec prawa, wyrażoną w art. 32 Konstytucji, w myśl której: wszyscy są wobec siebie równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. W orzecznictwie TK przyjmuje, że zasada równości polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących" (tak orzeczenie TK 09.03.1998 r. U 7/87: z 20.12.1994 r. K. 8/94). Z powyższego wynika nakaz jednolitego traktowania przez władze publiczne adresatów norm prawnych, uznanych przez prawodawcę za podmioty podobne, zaliczone do danej klasy (kategorii) istotnej. Zakaz wprowadzania zróżnicowań o nieuzasadnionym charakterze obejmuje zarówno zakaz wprowadzania unormowań pogarszających sytuację określonej grupy podmiotów jak i unormowań polepszających

sytuację określonej grupy podmiotów kosztem innych grup (tak wyrok TK z 09.03.1998r. U 7/87). Z kolei każde zróżnicowanie sytuacji podmiotów podobnych, które nie znajduje uzasadnienia, należy uznać za dyskryminację w rozumieniu art. 32 ust. 2, a więc za naruszenie Konstytucji Treść art. 41 ustawy z 1 grudnia 2022 r., o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dr. U. 2022. poz. 2666) wprost dyskryminuje osoby, które w okresie od dnia 01 stycznia 2023 r. do 28 lutego 2023 r. przeszły na zaopatrzenie emerytalne czy to własnej woli, czy też ze względu na stan zdrowia. Nie do zaakceptowania przez sąd jest praktyka, w której prawodawca odchodzi od ukształtowanych jednolitych zasad ustalania płac konkretnej grupy zawodowej, wykluczając z nieuzasadnionych przyczyn funkcjonariuszy, którzy świadczyli identyczną pracę. jak funkcjonariusze pozostali w służbie, a w konsekwencji, ci pierwsi otrzymali niższe uposażenie. Podwyższenie kwoty bazowej dopiero od 1 marca 2023 r.. skutkowało nie tylko zmniejszeniem uposażenia zasadniczego, ale również zmniejszeniem innych świadczeń wynikających ze stosunku służbowego takich jak odprawa emerytalna, ekwiwalent za niewykorzystany urlop, nagroda roczna, a także zmniejszeniem podstawy wysłużonych lat. W poprzednich latach, jak też obecnie, takie rozwiązanie nie zostało zastosowane i funkcjonariusze odchodzący na emeryturę w styczniu i lutym poszczególnych lat byli włączani w system podwyżek, tak jak inne grupy zawodowe. Tymczasem art. 67 Konstytucji gwarantuje każdemu obywatelowi prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, zaś karanie za skorzystanie z konstytucyjnych i ustawowych uprawnień jest działaniem sprzecznym z wzorcami konstytucyjnymi. Epizodyczne, a nawet jednorazowe odstępstwo od ustalonych zasad, jedynie w oparciu o termin odejścia ze służby jest rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, zasadą legalizmu i poczuciem sprawiedliwości społecznej. Nieuzasadniony podział służb mundurowych na dwie grupy, w zależności od okresu zwolnienia ze służby w danym roku, narusza zagwarantowaną zasadę równości wobec prawa. Wszystkie podmioty posiadające daną cechę istotną winny być bowiem traktowane jednakowo, bez dyskryminowania i faworyzowania. W przedmiotowej sprawie nierówność i dyskryminacja jest rażąca i widoczna prima facie zaś przyczyna leżąca u podstaw takiego zróżnicowania jej sytuacji prawnej nie ma żadnego uzasadnienia. W przekonaniu sądu, jednoznacznie świadczy to również o całkowitej arbitralności i uznaniowości ze strony władzy wykonawczej przy ustalaniu reguł wynagradzania. Już tylko taka konstatacja prowadzi do uznania, że skutkiem kwestionowanego przez stronę powodową rozwiązania prawnego zawartego w ustawie okołobudżetowej, zmieniającego zasady ustalania jej uposażenia, jest naruszenie normy konstytucyjnej zawartej w art. 2. zgodnie którym Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Usytuowanie tej klauzuli w normach konstytucyjnych nakazuje jej przyznać wysoki prymat i miejsce. Dostrzegając jej ogólnikowość i konieczność wykładni przez organy stosujące Konstytucje, zanegować jednak należy, aby była ona dowolna. Zakłada ona swoiste minimum i wyrażające ją formuły prawne. Istotne jest, że z zasady państwa prawnego wyprowadzono zasady pochodne. Jedna z nich stanowi zasada ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Nieodmiennie związana jest z bezpieczeństwem prawnym. W świetle tej zasady adresaci norm prawnych mają prawo oczekiwać, że regulacja prawna nic zostanie zmieniona na ich niekorzyść w sposób arbitralny i zaskakujący (zob. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 listopada 2015 roku. w sprawie K 1/14, oraz wyrok z 19 listopada 2008 roku w sprawie Kp 2/08), co w oczywisty sposób miało miejsce wobec powódki w niniejszej sprawie. Owszem, ingerencja ustawodawcy może nastąpić, ale tylko wówczas gdy przemawiają za tym szczególnie istotne wartości konstytucyjne. Do takich zalicza TK m.in. konieczność właśnie m.in. ochrony równowagi budżetowej (zob. wyroki TK z 20 stycznia 2010 r., Kp 6/09, 12 grudnia 2012 r., K 1/12), kreowaniu przez ustawodawcę sposobu wynagradzania funkcjonariuszy Służby W kontekście przedstawionej odmienności Więziennej, którzy przeszli na emeryturę w okresie od 01 stycznia (...).. do 28 lutego 2023 r. w stosunku do funkcjonariuszy pozostałych w służbie po tej dacie, nie sposób nie przyjąć w takim działaniu naruszenia konstytucyjnej zasady równego traktowania. 2. prezentowaną zasadą konstytucyjną związana jest również zasada pewności prawa. Gwarantuje ona ochronę praw słusznie nabytych, interesów w toku oraz ekspektatywę maksymalnie ukształtowanych (por wyrok TK z 21 czerwca 2005 roku w sprawie P 25/02). Obywatel ma prawo oczekiwać od Państwa, że może poruszać się i kształtować swoje uprawnienia i zobowiązania w oparciu o stabilne normy prawne, podlegające zmianom jedynie w przypadkach wyjątkowych i uzasadnionych.

W konsekwencji, dostrzegając sprzeczność skutków zastosowania kwestionowanych przez stronę powodową uregulowań prawnych z normami konstytucyjnymi (art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji) Sąd odmówił zastosowania art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. 2022 poz. 2666) jako podstawy kształtowania uposażenia powoda oraz ustalenia wysokości świadczeń związanych z pracą należnych w związku z ustaniem stosunku służby.

Uposażenie powoda za styczeń 2023r. powinno być ustalone na podstawie kwoty bazowej w wysokości ustalonej na 2023r. dla funkcjonariuszy ponieważ w ten sposób zostanie zrealizowany postulat ochrony prawa strony powodowej do uposażenia w corocznie ustalanej wysokości równej dla wszystkich funkcjonariuszy.

Dlatego też Sąd w punkcie 1 i 2 wyroku zasądził na rzecz powoda odpowiednio wyrównanie z tytułu uposażenia za styczeń i luty 2023r.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na zasadzie przepisu art., 481 Kc w związku z art. 300 Kp. (por. uchwała SN z dnia 26 stycznia 2006r., III PZP 1/05). O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na zasadzie art. 481 par. 1 Kc.

Zgodnie z art. 105 ust. 2 uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry w pierwszym dniu roboczym każdego miesiąca, z zastrzeżeniem ust. 3 i 5.

W punkcie 3 zasądził Sąd na rzecz powoda wyrównanie odprawy. Zgodnie z art. 115 ustawy o Policji, policjantowi w służbie stałej przechodzącemu na emeryturę przysługuje odprawa, która równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

W punkcie 4 zasądził Sąd tytułem wyrównania nagrodę roczną. Na podstawie art. 110 ustawy o Policji. Zgodnie z ust. 1. Policjantowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje. Niezależnie od wymogu służby przez okres co najmniej 6 miesięcy odprawa jest wypłacana funkcjonariuszowi w przypadku zwolnienia ze służby w związku z nabyciem prawa do emerytury.

W punkcie 5 wyroku zasądził Sąd na rzecz powoda ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy lub dodatkowy jest wypłacany policjantowi wyłącznie w przypadku zwolnienia ze służby. Zgodnie z art. 115a ustawy o Policji ekwiwalent pieniężny za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego ustala się w wysokości 1/21 części miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego policjantowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na zasadzie przepisu art. 481 Kc od tych należności orzeczono od dnia następnego po dacie zakończenia stosunku służby albowiem są one wypłacane w dniu ustania stosunku służbowego funkcjonariusza.

Oddalił Sąd powództwo w zakresie żądania odsetek ustawowych od uposażenia o jeden dzień za wcześnie zgodnie z powołaną zasadą wypłaty uposażenia z góry w pierwszym dniu roboczym miesiąca.

Umorzył Sąd postępowanie wobec skutecznego cofnięcia pozwu w części. (art. 203 par. 1 Kpc).

Powołując się na zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, o której mowa w art. 98 par. 1 Kpc Sąd obciążył pozwanego kosztami postępowania w tym opłatą sądową, która uiścił powód od pozwu, a także kosztami zastępstwa procesowego. Należna pozwanemu kwota wynosi 1.350zł i została ustalona na podstawie par. 2 pkt 4 w związku z par. par. 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U.z 2023r., poz. 1964 ze zm.). Sąd zdecydował o obciążeniu pozwanego pełną stawką wynagrodzenia pełnomocnika albowiem dopiero na podstawie złożonego przed rozprawą zaświadczenia przez pozwanego powód mógł zweryfikować wysokość dochodzonych pozwem należności. To pozwana dysponuje pełną dokumentacją związaną z przebiegiem służby powoda kadrowo – płacową.

O odsetkach orzeczono na zasadzie art. 98 par. 1 ze zn. 1 Kpc.

ZARZĄDZENIE

1.

odnotować w kontrolce uzasadnień;

2.

odpis wyroku z uzasadnieniem dor. pełnomocnikowi strony powodowej oraz pozwanej zgodnie w wnioskami;

3.

kal. 14 dni lub z wpływem.

Z., dnia 3 lipca 2026r.